

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx.xxxxx 2015 om havne

(Fremsat af Naalakkersuisoq for Bolig, Byggeri og Infrastruktur)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Bolig, Byggeri og Infrastruktur)

2. behandling

Anlægsudvalget takkes hermed for det grundige arbejde, der er foretaget i forbindelse med udarbejdelse af betænkningen til 2. behandling af Forslag til Inatsisartutlov nr. xx.xxxxx 2015 om havne. Jeg noterer mig, at enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse, såfremt der fremsættes nogle ændringsforslag inden 3. behandling af lovforslaget.

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg i det følgende forholde mig til en række af de punkter, Anlægsudvalget fremfører i sin betænkning.

1.

Udvalget anfører, at det findes væsentligt og passende, at der med nærværende forslag til havneloven kommer en opdateret lovgivning til afløsning af Landstingsforordning nr. 4 af 29. oktober 1999 om anlæg, vedligeholdelse og drift mv. af Hjemmestyrets havneanlæg.

Naalakkersuisut gør i denne forbindelse opmærksom på, at den omtalte forordning ophæves jf. lovforslagets § 31.

2.

Anlægsudvalget henviser til lovforslagets § 24 stk. 2, hvoraf det fremgår, at tilladelser ikke kan belånes, stilles til sikkerhed eller gøres til genstand for kreditorforfølgning. Udvalget anfører, at dette kan medføre begrænsninger i mulighederne for ekstern finansiering.

Naalakkersuisut skal hertil anføre, at netop denne problemstilling blev rejst under høringen af lovforslaget, og på den baggrund blev forslaget justeret, så det fremover er muligt at pantsætte havnen med tilhørende landanlæg, ligesom der kan gøres udlæg heri.

En kreditor, der får pant i de faste anlæg, opnår en reel sikkerhed for sit tilgodehavende, men havnen vil ikke kunne sælges uden at panten indfries og en kurator i et konkursbo, der ejer en havn, vil ikke kunne sælge havnen uden at indfri pantet. På denne måde er det sikret, at en given havn ikke kan overdrages uden Naalakkersuisuts godkendelse, men det er fortsat muligt at lade anlæggene indgå i finansieringen.

En tilladelse er modsat pant ikke noget reelt formuegode, og en mulighed for eksempelvis at belåne en tilladelse kunne medføre en falsk forventning hos kreditorer, der opnår sikkerhed i en tilladelse, om at denne sikkerhed har et reelt indhold.

Naalakkersuisut ønsker på den baggrund at lade bestemmelsen blive i lovgivningen, men vil gerne præcisere muligheden for pantsætning og sammenhængen mellem § 24 stk. 1 hhv. 2, hvilket vil ske i et ændringsforslag, der fremsættes på Inatsisartuts 3. behandling af lovforslaget.

3.

Fri og lige adgang

Med henvisning til lovforslagets § 25 anfører Anlægsudvalget, at der savnes mulighed for, at det tilsikres, at havnens aktører har fri og lige adgang til næring gennem anvendelsen af havnens samlede faciliteter og ikke kun adgang til tildeling af anløbsplads og bistand til lastning og losning.

Det skal hertil bemærkes, at § 25 omhandler havne med tilhørende landanlæg omfattet af en tilladelse efter § 5 stk. 1 og stk. 2. § 25 omhandler således havne med tilhørende landanlæg, der drives i privatretligt regi og på et kommercielt grundlag, og som er omfattet modtagepligt.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at det ved indførelsen af private havne i størst muligt omfang bør overlades til det private havneselskab at varetage drift af havnen med tilhørende havneanlæg inden for rammerne i tilladelsen. Naalakkersuisut skal derfor ikke inddrages i de løbende driftsmæssige beslutninger og overvejelser.

Imidlertid tager Naalakkersuisut udvalgets anbefaling om at sikre en fri og lige adgang til næring gennem anvendelse af havnens samlede faciliteter til efterretning. Der vil derfor til 3.behandlingen blive fremsat ændringsforslag, hvori der med meddelelse af tilladelse efter lovens § 5 stk. 1 stilles krav om, at udbud af havnens faciliteter sker på en sådan måde, at disse udbydes i fri og lige konkurrence mellem relevante interessenter. Undtaget herfor vil være helt særlige omstændigheder som eks. koncessionshaveres eventuelle forrang eller lignende samt Nuuk ny atlanthavn, som etableres specifikt mhp. udlejning til Royal Arctic Line A/S.

Klageadgang

Havne med tilhørende landanlæg er væsentlige infrastrukturelle anlæg og er af afgørende betydning for modtagelse og afskibning af gods, betjening af fiskerierhverv, samt betjening af passagertransport med skibe. Det vurderes derfor, at brugerne af havnen på privatretligt grundlag skal have mulighed for at klage til Naalakkersuisut, såfremt modtagepligten efter forslagens §§ 14-15 tilsidesættes. Det er dette, der gives hjemmel til i § 25.

Som en konsekvens af ændringen til lovens § 5 jf. ovenfor om fastsættelse af krav til fri og lige adgang for brugere af havnens faciliteter i forbindelse med udstedelse af tilladelse, fastsættes videre en klageadgang, hvormed brugere af havnen kan påklage tilladelsesindehaverens forvaltning af reglerne om fri og lige adgang. Klager efter denne bestemmelse vil kunne rettes til Naalakkersuisut. Anlægsudvalgets anbefalinger herom tages således til efterretning.

Såfremt et havneselskab eller en operatør med en dominerende stilling i markedet misbruger sin dominerende stilling direkte eller indirekte, vil der kunne klages over dette til konkurrencemyndighederne i henhold til bestemmelser om virksomheders udnyttelse af dominerende position.

4.

Anlægsudvalget udtrykker bekymring for, at eventuelle indtægter, som nærværende lovforslag giver mulighed for at realisere, ikke forbliver i havnene til optimering af disse.

Der skal i denne sammenhæng skelnes mellem de selvstyrejede og de private havne. Hvad angår den fremtidige udvikling og vedligehold af de selvstyrejede havne, er der udarbejdet en strategi i sektorplanen for havneområdet, som pt. er i høring i kommunerne. Sektorplanen sikrer, at alle landets

havneanlæg over de næste 10-15 år vedligeholdes og udvikles, så efterslæbet elimineres. Forslaget indebærer, at en række anlæg skal afvikles, så det kun er de havneanlæg, der bevares, i hver by og bygd, som er nødvendige for at løfte de opgaver, der falder inden for de formål, som Selvstyrets havne skal tjene.

Derudover tager Naalakkersuisut Anlægsudvalgets anbefaling til efterretning, og vil i forbindelse med 3.behandlingen af lovforslaget fremsætte ændringsforslag til forarbejderne således, at brugerbetaling inddrevet i de selvstyrejede havne, anvendes lokalt i den enkelte havn.

Med hensyn til de private havne, giver lovforslaget i sin nuværende form mulighed for, at den brugerbetaling, der opkræves af den pågældende havn, forbliver i havnen. Brugerbetalingen indgår således i havnens samlede økonomi.

5.

Anlægsudvalget fremsætter endvidere et ønske om, at lovforslaget ændres, så det sikres, at der ikke bliver udbetalt overskud fra havneselskaber med helt eller (in-) direkte offentligt ejerskab, så overskuddet kan forblive i selskabet med henblik på løbende vedligeholdelse, modernisering mv.

Naalakkersuisut er i udgangspunktet enig i, at midler, der opkræves i havneregion, skal forblive i den enkelte havn som beskrevet ovenfor. Imidlertid er det Naalakkersuisuts overbevisning, at bestemmelser om enkeltvirksomheder ikke skal reguleres i den generelle havnelovgivning, men derimod i bestemmelserne om de respektive virksomheder. Det fremgår derfor af Forslag til Inatsisartutlov nr. xx af xx.xx.2015 om SIKUKI Nuuk Harbour A/S og anlæg af havn ved Nuuk (FM2015/71) i bemærkningerne til § 1 stk. 4 om selskabets formål, at:

”Selskabet skal drives på forretningsmæssigt grundlag. Det er ikke hensigten, at selskabet skal genere betydelige overskud, og det er ligeledes heller ikke formålet, at selskabet skal udbetale dividende til aktionæren. Der tilstræbes en løbende konsolidering af selskabets økonomi som fundament for medfinansiering af forventede fremtidige udvidelser af havnen. Selskabet skal ikke modtage støtte til sin drift fra Naalakkersuisut.”

Det er på den baggrund Naalakkersuisuts overbevisning, at der med de beskrevne tiltag er taget højde for Anlægsudvalgets ønsker, og der ses derfor ikke behov for en ændring af lovforslaget til Lov om Havne.

6.

Anlægsudvalget ønsker, at brugerne af havnene gives mulighed for at deltage som høringsparter i forbindelse med udbygnings- og vedligeholdelsesarbejder og ved fastsættelse af taksterne.

Naalakkersuisut er enig med Anlægsudvalget i, at en god dialog mellem havnen og havnens brugere er meget essentiel. I praksis bør der igen skelnes mellem de private og de selvstyrejede havne. Sidstnævnte udgør langt de fleste af landets havne, og det er Naalakkersuisuts opfattelse, at der her eksisterer en god dialog med aktørerne, som for en stor dels vedkommende udgøres af kommunerne. Som tidligere nævnt er der udarbejdet en sektorplan, som bl.a. indeholder en strategi for den fremadrettede vedligeholdelsesplan for havnene, og denne er i høring hos kommunerne, netop for at få

regionalt indspark til arbejdet. Forhåbningen er, at der med sektorplanen opnås konsensus omkring dette område, så det er klart for kommuner og øvrige interessenter, hvilke planer der er for landets havne.

Hvad angår private havne, så indgår udviklingsplaner mv. i havnens drift, der som udgangspunkt ikke skal underlægges politisk indblanding. Privatiseringen indebærer en kommercialisering af området, og her er det bl.a. kunders og brugeres tilfredshed, der bidrager til at skabe en god forretning.

Når det er sagt, skal det tilføjes, at Naalakkersuisut tilskynder den gode dialog mellem en privat havneaktør og brugerne af havnen. Under behandlingen af punkt 18 på Inatsisartuts Efterårssamling 2013 omkring etablering af et havneselskab til anlæg og drift af havnen i Nuuk, blev etablering af et havneråd diskuteret, og det blev konkluderet, at et rådgivende udvalg (evt. kaldet havneråd) vil være anbefalelsesværdigt. Naalakkersuisut kan fuldtud tilslutte sig dette, og vil tilse, at mulighederne for at nedsætte et sådant organ i forbindelse med havnen i Nuuk undersøges.

Med hensyn til takstfastsættelsen er det Naalakkersuisuts overbevisning, at principperne herfor skal fastsættes centralt på baggrund af en grundig analyse, hvor alle relevante interessenter inddrages.

7.

Anlægsudvalget anfører, at der ved fastsættelsen af taksterne sikres en løbende pristalsregulering. Naalakkersuisut vil lade dette synspunkt indgå i det kommende analysearbejde, der skal danne grundlag for de kommende takstprincipper.

Med disse ord skal jeg overlade forslaget til velvillig behandling i Inatsisartut.